


Київський університет імені Бориса Грінченка  
Інститут людини  
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»  
Проректор з науково-методичної та  
навчальної роботи  
  
(О. Б. Жильцов)  
« 05 » 09 2019 р.




## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Анатомо-фізіологічні та генетичні засади психічної діяльності.  
Змістовий модуль 4. «Нейропсихологія»

для студентів

спеціальності 053 Психологія  
освітнього рівня першого (бакалаврського)  
освітньої програми 053.00.02 Практична психологія  
спеціалізації

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА  
Ідентифікаційний код 02136554  
Начальник відділу  
моніторингу якості освіти  
Програма № 05-16/19  
  
(підпис) (прізвище, ініціали)  
« » 20 19 р.

Київ – 2019

**Розробники:**

Скрипник Тетяна Вікторівна, доктор психологічних наук, професор кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Сорокіна Олена Анатоліївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

**Викладач:**

Максимчук Марія Олександрівна, кандидат психологічних наук, викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від 30 серпня 2018 р. № 8

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ (підпис) (О.В. Мартинчук)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 053.00.02 Практична психологія)

09.09. 2018 р.

Керівник освітньої програми \_\_\_\_\_ (підпис) (О.М. Лозова)

Робочу програму перевірено

02.09. 2019 р.

Заступник директора \_\_\_\_\_ (підпис) (Р.О. Павлюк)

Пролонговано:

на 20\_\_ /20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Протокол №\_\_

(підпис)

(ПІБ)

на 20\_\_ /20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Протокол №\_\_

(підпис)

(ПІБ)

на 20\_\_ /20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Протокол №\_\_

(підпис)

(ПІБ)

на 20\_\_ /20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Протокол №\_\_

(підпис)

(ПІБ)

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання		
	денна		
Змістовий модуль «Нейропсихологія»			
Вид дисципліни	основна		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120		
Курс	3		4
Семестр	5	6	7
Кількість змістових модулів з розподілом:	-	4	1
Обсяг кредитів	-	4	2
Обсяг годин, в тому числі:	-	120	60
Аудиторні	-	56	14
Модульний контроль	-	8	2
Семестровий контроль	-	-	30
Самостійна робота	-	56	14
Форма семестрового контролю	-	-	екзамен

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета навчальної дисципліни** засвоїти зміст та алгоритм здійснення діагностичної та корекційно-розвивальної діяльності на засадах нейропсихології.

**Завданнями курсу є:**

- формувати загальні компетентності: світоглядну, громадянську, комунікативну, інформативну, креативну, самоосвітню;
- формувати фахові компетентності: організаційну, прогностичну, методичну.

## 3. Результати навчання за дисципліною:

- знати категоріально-понятійний апарат нейропсихології,
- продемонструвати знання про норму і патологію функціонування вищих психічних функцій людини;
- продемонструвати уявлення про клінічні прояви локальних уражень мозку, їх характеристику, особливості перебігу.
- уміти організовувати та здійснювати нейропсихологічне обстеження та консультування;
- уміти застосовувати у практичній діяльності сучасні нейропсихологічні методики.

#### 4. Структура навчальної дисципліни

##### Тематичний план

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
<b>Змістовий модуль 1. Нейропсихологія як міждисциплінарна наука</b>							
Тема 1. Нейропсихологія як самостійна наукова дисципліна	11	2	2				7
Тема 2. Будова мозку людини	11	2	2	2			5
Тема 3. Теоретичні основи нейропсихології	6	4	2				
Модульний контроль	2						
Разом	30	8	6	2			12
<b>Змістовий модуль 2. Нейропсихологічний аналіз порушення ВПФ при локальних ураження мозку</b>							
Тема 4. Порушення пізнавальних процесів при локальних ураженнях мозку	12	2	2				8
Тема 5. Порушення емоційно-особистісної сфери при локальних ураженнях мозку	12	2	2				8
Тема 6. Порушення довільності поведінки і свідомості при локальних ураженнях мозку	4	2	2				
Модульний контроль	2						
Разом	30	6	6				16
<b>Змістовий модуль 3. Нейропсихологічні синдроми</b>							
Тема 7. Синдромний аналіз порушень ВПФ	10	2	2				6
Тема 8. Синдроми порушень коркових відділів	6	2	2	2			
Тема 9. Синдроми при ураженні підкіркових структур	12	2	4				6
Модульний контроль	2						
Разом	30	6	8	2			12
<b>Змістовий модуль 4. Нейропсихологічна діагностика і консультування</b>							
Тема 10. Алгоритм здійснення нейропсихологічного дослідження	12	2	2				8

Тема 11. Методи нейропсихологічного дослідження	16	2	4	2			8
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	6	2			16
<b>Змістовий модуль 5. Корекційно-розвивальна діяльність на засадах нейропсихології</b>							
Тема 12. Комплексна нейропсихологічна корекція та абілітація в дитячому віці	14	2	4				8
Тема 13. Нейропсихологічний супровід дітей з нерівномірністю розвитку психічних функцій	14	2	4	2			6
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	8	2			14
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього	180	28	34	8			70

## 5. Програма навчальної дисципліни

### Змістовий модуль 1. Нейропсихологія як міждисциплінарна наука

#### Тема 1. Нейропсихологія як самостійна наукова дисципліна.

Поняття і предмет нейропсихології. Поняття “розвитку, що відхиляється”. Місце нейропсихології серед інших наук. Напрями сучасної нейропсихології. Історія вивчення локалізації вищих психічних функцій: вузький локалізаціонізм, антилокалізаціонізм, еkleктична концепція, заперечення локалізації вищих психічних функцій. О.Р. Лурія як засновник вітчизняної нейропсихології.

*Ключові слова:* нейропсихологія, нейропсихологічний синдром, локальні ураження мозку

*Рекомендована основна література [2, 3]*

*Рекомендована додаткова література [1, 2, 3]*

#### Тема 2. Будова мозку людини.

Морфогенез та організація мозку людини. Головний мозок: передній, середній та задній. Відмінності мозку у чоловіків і жінок. Аферентна та еферентна нервова система. «Первинні, вторинні й третинні» поля. Проблема міжпівкульної асиметрії мозку і міжпівкульної взаємодії. Мозкова організація психічних процесів.

*Ключові слова:* мозок, нервова система, міжпівкульна взаємодія, міжпівкульна асиметрія, “нейропластичність”, мозкова організація.

*Рекомендована основна література [2, 3]*

*Рекомендована додаткова література [1, 2, 3]*

### **Тема 3. Теоретичні основи нейропсихології.**

Вищі психічні функції людини у вченні Л. С. Виготського. Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій. Вчення О. Р. Лурія про три блоки мозку. Загальна структурно-функціональна модель роботи мозку як субстрату психічної діяльності. Принцип системності. Поняття „функціональна система” та основні особливості її роботи (П. К. Анохін). Сучасні погляди на функціонування мозку.

*Ключові слова:* вищі психічні функції, локалізація вищих психічних функцій, “функціональна система”, нейропсихологічні фактори,

*Рекомендована основна література [2, 3]*

*Рекомендована додаткова література [1, 2, 3]*

### **Змістовий модуль 2. Нейропсихологічний аналіз порушення ВПФ при локальних ураження мозку**

#### **Тема 4. Порушення пізнавальних процесів при локальних ураженнях мозку.**

Проблема вищих психічних функцій в нейропсихології. Сенсорні та гностичні зорові розлади. Зорові агнозії. Сенсорні і гностичні шкірно-кінестетичні розлади. Тактильні агнозії. Сенсорні і гностичні слухові розлади. Порушення мови при локальних ураженнях мозку. Проблема афазій. Порушення пам'яті при локальних ураженнях мозку. Проблема амнезій. Порушення уваги, мислення при локальних ураженнях мозку.

*Ключові слова:* вищі психічні функції, агнозії, апраксії, афазії, амнезії.

*Рекомендована основна література [2, 3]*

*Рекомендована додаткова література [1, 2, 3]*

#### **Тема 5. Порушення емоційно-особистісної сфери при локальних ураженнях мозку.**

Емоційно-особистісна сфера як проблема нейропсихології. Взаємодія кори та підкірки у функціонуванні психіки. Емоційний мозок за В.П. Симоновим. Центри задоволення вітальних потреб. Нижчі та вищі емоції. Взаємодія емоційних та пізнавальних процесів. Роль кори у регуляції емоційних виявів.

*Ключові слова:* вищі емоцій, нижчі емоції, емоційні синдроми

*Рекомендована основна література [2, 3]*

*Рекомендована додаткова література [1, 2, 3]*

#### **Тема 6. Порушення довільності поведінки і свідомості при локальних ураженнях мозку.**

Руховий аналізатор: аферентні та еферентні механізми. Порушення довільних рухів і дій. Елементарні рухові порушення. Проблема апраксій. Пірамідна та екстрапірамідна система. Рівні рухів за О.М. Бернштейном.

Абулія. Порушення довільної регуляції ВПФ і поведінки в цілому. Види і форми розладів свідомості. Психопатологічні синдроми.

*Ключові слова:* апраксія, абулія, кома, абсанс, делірій

*Рекомендована основна література [2, 3]*

*Рекомендована додаткова література [1, 2, 3]*

### **Змістовий модуль 3. Нейропсихологічні синдроми**

#### **Тема 7. Синдромний аналіз порушень ВПФ.**

Проблема факторів в нейропсихології. Фактор, синдром і симптом. Фактор як психологічна складова. Функціональна несформованість лобних відділів мозку, лівої скроневої області, мозолистого тіла, правої півкулі, базальних ядер мозку. Функціональна дефіцитарність стовбурових утворень мозку — дисгенетичний синдром. Нейропсихологічний підхід до аналізу варіантів психічного розвитку, що первинно зумовлений соматичним дизонтогенезом.

*Ключові слова:* фактор, симптом, синдром, функціональна несформованість, дисгенетичний синдром, соматичний дизонтогенез.

*Рекомендована основна література [2, 3]*

*Рекомендована додаткова література [1, 2, 3]*

#### **Тема 8. Синдром порушень коркових відділів.**

Рівні аналізу нейропсихологічних факторів: морфологічний, фізіологічний, психологічний. Синдроми ураження задніх відділів великих півкуль кори: потиличні, потилично-тім'яні, тім'яні. Синдроми ураження ТРО – скронево-тім'яно-потиличної зони. Синдроми конвексимальної зони скроневої долі та медіобазальної зони скроневої долі кори. Синдроми передніх відділів кори великих півкуль.

*Ключові слова:* передні відділи, задні відділи, конвексимальна зона, медіобазальна зона

*Рекомендована основна література [2, 3]*

*Рекомендована додаткова література [1, 2, 3]*

#### **Тема 9. Синдроми при ураженні підкоркових структур.**

Глибинні структури мозку. Синдроми ураження серединних неспецифічних структур головного мозку. Ураження серединних комісур головного мозку. Синдром «розщепленого мозку».

*Ключові слова:* глибинні структури мозку, комісура мозку, «розщеплення мозку»

*Рекомендована основна література [2, 3]*

*Рекомендована додаткова література [1, 2, 3]*

## **Змістовий модуль 4. Нейропсихологічна діагностика і консультування**

### **Тема 10. Алгоритм здійснення нейропсихологічного дослідження .**

Завдання та принципи нейропсихологічної діагностики. Вимоги до матеріалу та методів дослідження. Вимоги до процедури обстеження. Проблема нормативів. Система оцінок продуктивності психічної діяльності. Анамнестичні дані та клінічна бесіда. Складники схеми дослідження. Підсумковий нейропсихологічний висновок.

*Ключові слова:* анамнез життя, функціональна асиметрія, сомато-сенсорний гнозис, пізнавальні процеси, навчальні навички.

*Рекомендована основна література [2, 3]*

*Рекомендована додаткова література [1, 2, 3]*

### **Тема 11. Методи нейропсихологічного дослідження.**

Повний варіант нейропсихологічних методик та скорочений (експрес-діагностика). Методи дослідження латеральних переваг. Методи дослідження рухових функцій. Кінестетичний праксис. Кінетичний (динамічний) праксис. Методи дослідження сприйняття. Тактильні та соматогностичні функції. Зоровий, слуховий гнозис. Просторовий гнозис. Методи дослідження пам'яті, мовленнєвих, інтелектуальних функцій, емоційно-вольової сфери.

*Ключові слова:* нейропсихологічні методи, латеральні асиметрії, праксис, гнозис

*Рекомендована основна література [1, 2, 3, 4]*

*Рекомендована додаткова література [1, 2, 3]*

## **Змістовий модуль 5. Корекційно-розвивальна діяльність на засадах нейропсихології**

### **Тема 12. Комплексна нейропсихологічна корекція та абілітація в дитячому віці.**

Основні принципи нейропсихологічної корекції дитячого віку. Стратегії нейропсихологічного втручання. Етапи корекційної роботи. Становлення функціональної системи з опорою на збережені ланки й «вирощування» слабкої ланки в процесі спеціально організованої взаємодії. Метод заміщувального онтогенезу. Схема запровадження методу в корекційно-абілітаційну практику.

*Ключові слова:* принципи нейропсихологічної корекції, етапи корекції, абілітація, метод заміщувального онтогенезу.

*Рекомендована основна література [1, 2, 3, 4]*

*Рекомендована додаткова література [1, 2, 3]*

### **Тема 13. Нейропсихологічний супровід дітей з нерівномірністю розвитку психічних функцій.**

Дихальні вправи. Масаж та самомасаж. Робота з м'язовими дистоніями, патологічними ригідними тілесними установками і сінкінезіями. Оптимізація



і стабілізація загального тонусу тіла (розтяжки, релаксація). Формування і корекція базових сенсомоторних (одночасних і реципроктних) взаємодій.

*Ключові слова:* нейропластичність, сенсомоторика, м'язові дистонії, синкінезії, тонус, сенсомоторні взаємодії.

**Рекомендована основна література [1, 2, 3, 4]  
Рекомендована додаткова література [1, 2, 3]**

## 6. Контроль навчальних досягнень

### 6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	3	3	3	3	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	3	3	3	3	4	4	3	3	4	4
Відвідування практичних занять	1	1	1			1	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	30	30	3	30	4	40	3	30	4	40
Робота на практичному занятті	10	1	10			1	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом			83		71		93		81		92
Максимальна кількість балів: 420											
Розрахунок коефіцієнта: $420:60=7$											

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

### Змістовий модуль 1. Нейропсихологія як міждисциплінарна наука

#### Тема 1. Нейропсихологія як самостійна наукова дисципліна (7 годин).

##### *Завдання:*

Підготуйте доповідь про один з напрямків сучасної нейропсихології, його представників. Вкажіть використані джерела.

**Форма подання:** у вигляді опису.

**Критерії оцінювання виконання завдання:**

- ✓ своєчасність виконання навчального завдання – 1 бал;
- ✓ повний обсяг їх виконання – 1 бал;
- ✓ якість виконання навчального завдання – 2 бали;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань – 1 бал.

## Тема 2. Будова мозку людини (5 годин).

### Завдання:

Заповніть таблицю, вписуючи основні функції, з якими пов'язані поля ділянок кори головного мозку.

Ділянка кори головного мозку	Функції, з якими вона пов'язана
Лобова ділянка	
Прецентральна ділянка	
Постцентральна ділянка	
Нижня тім'яна ділянка	
Верхня тім'яна ділянка	
Потилична ділянка	
Скронева ділянка	
Острівкова ділянка	
Лімбічна ділянка	

**Форма подання:** у вигляді опису.

### Критерії оцінювання виконання завдання:

- ✓ своєчасність виконання навчального завдання – 1 бал;
- ✓ повний обсяг їх виконання – 1 бал;
- ✓ якість виконання навчального завдання – 2 бали;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань – 1 бал.

## Змістовий модуль 2. Нейропсихологічний аналіз порушення ВПФ при локальних ураження мозку

### Тема 4. Порушення пізнавальних процесів при локальних ураженнях мозку (8 годин).

#### Завдання:

Заповніть таблицю, вписуючи змістові компоненти концепції про структурно-функціональні блоки мозку (за О. Р. Лурія).

№ / №	Назва блоку мозку	Склад блоку мозку	Функціональне призначення	Наслідки порушення
1				
2				
3				

**Форма подання:** у вигляді заповнення таблиці.

### Критерії оцінювання виконання завдання:

- ✓ своєчасність виконання навчального завдання – 1 бал;
- ✓ повний обсяг їх виконання – 1 бал;

- ✓ якість виконання навчального завдання – 2 бали;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань – 1 бал.

### **Тема 5. Порушення емоційно-особистісної сфери (8 годин).**

#### ***Завдання:***

Створіть схему дослідження емоційної сфери особистості при локальних ураженнях мозку

**Форма подання:** у вигляді схеми.

#### ***Критерії оцінювання виконання завдання:***

- ✓ своєчасність виконання навчального завдання – 1 бал;
- ✓ повний обсяг їх виконання – 1 бал;
- ✓ якість виконання навчального завдання – 2 бали;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань – 1 бал.

### **Змістовий модуль 3. Нейропсихологічні синдроми**

### **Тема 7. Синдромний аналіз порушень ВПФ (6 годин).**

#### ***Завдання:***

Опишіть основні синдроми несформованості та порушень ВПФ у дітей. Обґрунтуйте свою думку. Вкажіть використані джерела.

**Форма подання:** у вигляді схеми, таблиці.

#### ***Критерії оцінювання виконання завдання:***

- ✓ своєчасність виконання навчального завдання – 1 бал;
- ✓ повний обсяг їх виконання – 1 бал;
- ✓ якість виконання навчального завдання – 2 бали;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань – 1 бал.

### **Тема 9. Синдроми при ураженні підкіркових структур (6 годин)**

#### ***Завдання:***

Створіть порівняльну таблицю синдромів при ураженні підкіркових структур.

**Форма подання:** у вигляді таблиці.

#### ***Критерії оцінювання виконання завдання:***

- ✓ своєчасність виконання навчального завдання – 1 бал;
- ✓ повний обсяг їх виконання – 1 бал;
- ✓ якість виконання навчального завдання – 2 бали;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань – 1 бал.

### **Змістовий модуль 4. Нейропсихологічна діагностика і консультування**

### **Тема 10. Алгоритм здійснення нейропсихологічного дослідження (8 годин).**

#### ***Завдання:***

Розробіть алгоритм нейропсихологічного дослідження. Розкрийте зміст кожного з його етапів. Обґрунтуйте свою думку.

**Форма подання:** у вигляді схеми, таблиці, моделі.

**Критерії оцінювання виконання завдання:**

- ✓ своєчасність виконання навчального завдання – 1 бал;
- ✓ повний обсяг їх виконання – 1 бал;
- ✓ якість виконання навчального завдання – 2 бали;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань – 1 бал.

**Тема 11. Методи нейропсихологічного дослідження (8 годин).**

**Завдання:**

1. Проведіть нейропсихологічну діагностику з дитиною віком від 5 до 9 років.
2. Напишіть нейропсихологічний висновок.

**Форма подання:** у вигляді структурованого опису, за наданим зразком.

**Критерії оцінювання виконання завдання:**

- ✓ своєчасність виконання навчального завдання – 1 бал;
- ✓ повний обсяг їх виконання – 1 бал;
- ✓ якість виконання навчального завдання – 2 бали;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань – 1 бал.

**Змістовий модуль 5. Корекційно-розвивальна діяльність на засадах нейропсихології**

**Тема 12. Комплексна нейропсихологічна корекція і абілітація в дитячому віці (6 годин).**

**Завдання:**

1. Розкрийте зміст методу «заміщувальний онтогенез».
2. Проаналізуйте ті завдання, які вирішуються в процесі його реалізації.

**Форма подання:** у вигляді тез, таблиці.

**Критерії оцінювання виконання завдання:**

- ✓ своєчасність виконання навчального завдання – 1 бал;
- ✓ повний обсяг їх виконання – 1 бал;
- ✓ якість виконання навчального завдання – 2 бали;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань – 1 бал.

**Тема 13. Нейропсихологічний супровід дітей з нерівномірністю розвитку психічних функцій (8 годин).**

**Завдання:**

Підберіть практичні вправи, які будуть підвищувати енергетичний потенціал 1-го блоку мозку (дихальні, розтяжки, релаксації, масаж і самомасаж, вправи на розвиток міжпівкульної взаємодії та ін.)

**Форма подання:** у вигляді опису та проведення деяких вправ на семінарі з одногрупниками.

**Критерії оцінювання виконання завдання:**

- ✓ своєчасність виконання навчального завдання – 1 бал;
- ✓ повний обсяг їх виконання – 1 бал;
- ✓ якість виконання навчального завдання – 2 бали;

✓ творчий підхід у виконанні завдань – 1 бал.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульні контрольні роботи виконуються в тестовій формі. Правильна відповідь оцінюється в один бал.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль проводиться у вигляді письмового екзамену.

Таблиця 6.4.1

**Критерії оцінювання відповіді студента на екзамені**

Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
Повнота та правильність відповіді на перше теоретичне питання білету	15
Повнота та правильність відповіді на друге теоретичне питання білету	15
Правильність та аргументованість розв'язування нейропсихологічної задачі	10
Разом	40 балів

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Нейропсихологія як наука.
2. Основні етапи становлення нейропсихології як самостійної галузі психологічного знання.
3. Предмет і завдання нейропсихології.
4. Місце нейропсихології в системі наукового знання.
5. Напрями сучасної нейропсихології.
6. Методологічні принципи побудови нейропсихологічного дослідження.
7. Нейропсихологічні критерії норми та патології вищих психічних функцій.
8. Методи клінічного нейропсихологічного дослідження.
9. Методи експериментального нейропсихологічного дослідження.
10. Специфіка застосування методів нейропсихології до дослідження вищих психічних функцій у дітей.
11. Проведення нейропсихологічного дослідження.
12. Розвиток головного мозку у філогенезі та онтогенезі в аспекті нейропсихології.
13. Анатомія та фізіологія головного мозку людини. Ділянки мозку, їх функції.
14. Кора великих півкуль головного мозку. Цитоархітектонічні поля.

16. Підкоркові структури мозку. Співвідношення функцій коркових і підкоркових структур у психічній діяльності людини.
17. Структурно-системна організація мозку людини.
18. Основні структурно-функціональні блоки мозку та їх взаємодія.
19. Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій.
20. Вищі психічні функції як системи, їх складові.
21. Анатомічна та функціональна асиметрія мозку.
22. Нейропсихологічні синдроми ураження потиличних, потилично-тім'яних ітім'яних відділів кори великих півкуль мозку.
23. Нейропсихологічні синдроми ураження зони ТРО та конвенсیتالної кори скроневого відділу мозку.
24. Нейропсихологічні синдроми ураження премоторних відділів кори.
25. Нейропсихологічні синдроми ураження префронтальної конвенсیتالної ділянки мозку.
26. Нейропсихологічні синдроми ураження префронтальної медіобазальної зони мозку.
27. Нейропсихологічні синдроми ураження глибинних структур підкоркових півкуль мозку.
28. Методологічні принципи відновлення вищих психічних функцій.
29. Методи відновлення мовлення, читання, письма та лічіння.
30. Методи відновлення інтелектуальної діяльності.

#### 6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

## 7. Навчально-методична картка дисципліни

### Навчально-методична картка дисципліни «Анатомо-фізіологічні та генетичні засади психічної діяльності.

#### Змістовий модуль 4. Нейропсихологія» для студентів спеціальності 053 Практична психологія

Разом: 180 год., лекції – 28 год., семінарські заняття – 34 год., практичні заняття – 8 год., модульний контроль – 10 год., самостійна робота – 70 год.

Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Змістовий модуль 5
<b>Назва модуля</b>	<b>Нейропсихологія як міждисциплінарна наука</b>	<b>Нейропсихологічний аналіз порушення ВПФ при локальних ураження мозку</b>	<b>Нейропсихологічні синдроми</b>	<b>Нейропсихологічна діагностика і консультування</b>	<b>Корекційно-розвивальна діяльність на засадах нейропсихології</b>
<b>Кіль-сть балів за модуль</b>	83 бали	71 бал	93 бали	81 бал	92 бали
<b>Теми лекцій</b>	1. Нейропсихологія як самостійна наукова дисципліна – 1 бал. 2. Будова мозку людини – 1 бал. 3. Теоретичні основи нейропсихології – 2 бали.	1. Порушення пізнавальних процесів при локальних ураженнях мозку – 1 бал. 2. Порушення емоційно-особистісної сфери при локальних ураженнях мозку – 1 бал. Порушення довільності поведінки і свідомості при локальних ураженнях мозку – 1 бал	1. Синдромний аналіз порушень ВПФ віку – 1 бал. 2. Синдром порушень коркових відділів – 1 бал 3. Синдроми при ураженні підкоркових структур – 1 бал	1. Алгоритм здійснення нейропсихологічного дослідження – 1 бал. 2. Методи нейропсихологічного дослідження – 1 бал.	1. Комплексна нейропсихологічна корекція та абілітація в дитячому віці – 1 бал. 2. Функціонування психіки в середньому дорослому віці – 1 бал.
<b>Кількість балів</b>	4 бали	3 бали	3 бали	2 бали	2 бали
<b>Теми семінарів</b>	1. Нейропсихологія як галузь психологічної науки – 11 балів 2. Морфогенез та організація мозку	1. Сенсорні та гностичні порушення при локальних ураженнях мозку – 11 балів. 2. Структура емоційних порушень при локальних	1. Нейропсихологічна синдромологія – 11 балів. 2. Локальні ураження кори великих півкуль –	1. Алгоритм здійснення нейропсихологічного дослідження – 11 балів. 2. Методи нейропсихологічного	1. Комплексна нейропсихологічна корекція і абілітація в дитячому віці – 22 бали 2. Нейропсихологічний

	людини – 11 балів 3. Теоретичні основи та практичне значення нейропсихології – 11 балів.	ураження мозку– 11 балів. 3. Порушення свідомості при локальних ураженнях мозку – 11 балів.	11 балів. 3. Синдроми при ураженні підкіркових структур – 22 бали.	дослідження – 22 бали.	супровід дітей з нерівномірністю розвитку психічних функцій – 22 бали.
<b>Кількість балів</b>	33 бали	33 бали	44 бали	33 бали	44 бали
<b>Теми практичних робіт</b>	1. Мозкова організація психічних процесів людини – 11 балів.		1. Специфіка порушень коркових відділів мозку – 11 балів	1. Технологія нейропсихологічного обстеження людини – 11 балів.	1. Корекційно-розвивальна діяльність при функціональній несформованості лобних відділів мозку, лівої скроневої області, правої півкулі – 11 балів.
<b>Кільк. балів</b>	11 балів		11 балів	11 балів	11 балів
<b>Самостійна робота</b>	1. Підготуйте доповідь – 5 балів 2. Кора головного мозку – заповнення таблиці – 5 балів	1. Концепція блоків мозку - заповнення таблиці – 5 балів. 2. Схема дослідження емоційної сфери – 5 балів.	1. Синдроми порушень ВПФ – схема, таблиця – 5 балів. 2. Синдроми порушень підкіркових структур - заповнення таблиці – 5 балів.	1. Алгоритм нейропсихологічного дослідження – розробка моделі, схема – 5 балів. 2. Нейропсихологічна діагностика – структурований опис – 5 балів.	1. Метод «замішувального онтогенезу» - підготовка тез – 5 балів. 2. Розробка практичних справ – опис – 5 балів.
<b>Кільк. балів</b>	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів
<b>Види поточного контролю</b>	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів
<b>Рейтингові бали</b>	Загальна кількість балів – 420 Коефіцієнт для переведення у 60-бальну шкалу – 7				
<b>Підсумковий контроль</b>	Екзамен - 40 балів				



## 8. Рекомендовані джерела

### Основна література:

1. Глозман Ж. М. Нейропсихология детского возраста / Ж.М.Глозман. – М.: Академия 2009. – 272 с. Режим доступа: [http://www.academia-moscow.ru/ftp\\_share/books/fragments/fragment\\_21161.pdf](http://www.academia-moscow.ru/ftp_share/books/fragments/fragment_21161.pdf)
2. Лурия А.Р. Основы нейропсихологии / А.Р.Лурия. – М.: Academia, 2013. – 106 с. Режим доступа: <https://www.litmir.me/br/?b=225405&p=1>
3. Хомская Е. Д. Нейропсихология / Е. Д. Хомская. – М.: Питер, 2013.– 508 с. Режим доступа: <http://yanko.lib.ru/books/psycho/homskaya=neuropsychology.pdf>
4. Цветкова Л .С. Методика нейропсихологической диагностики детей. Изд 4-е. исправленное и дополненное. – М.: Педагогическое общество России, 2009. - 96 с. Режим доступа: <http://metodich.ru/rossijskoe-pedagogicheskoe-agentstvo-kogito-centr/index.html>

### Додаткова

1. Атлас "Нервная система человека: строение и нарушения» / Под ред. Ю.В.Микадзе, В.М.Астапова. М., 2010. – 321 с. Режим доступа: <http://yanko.lib.ru/books/medicine/atlas=nsc.pdf>
2. Брагина Н.Н.,Функциональные асимметрии человека / Н.Н.Брагина, Т.А.Доброхотова – М., 2007. – 214 с. Режим доступа: <http://oddandeven.narod.ru/FunctionalAsymmetryOfHuman/>
3. Нейропсихологический анализ межполушарной асимметрии мозга. – М., Наука, 2006. – 294 с. Режим доступа: <http://uchebnik.biz/book/125-nejropsixologiya/8-glava-4-problema-mezhpolusharnoj-asimmetrii-mozga-i-mezhpolusharnogo-vzaimodejstviya.html>